

Nội dung bài viết

1. [Top 5 bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt lớp 12](#)
 1. [Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 1](#)
 2. [Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 2](#)
 3. [Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 3](#)
 4. [Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 4](#)
 5. [Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 5](#)
 6. [Dàn ý: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt](#)

Top 5 bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt lớp 12

Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 1

Lưu Quang Vũ là một tài năng đa dạng nhưng kịch là phần đóng góp đặc sắc nhất. ông được coi là một hiện tượng đặc biệt của sân khấu, một trong những nhà soạn kịch tài năng nhất của văn học Việt Nam hiện đại. “Hồn Trương Ba da hàng thịt” là một trong những vở kịch đặc sắc nhất của Lưu Quang Vũ. Từ cốt truyện dân gian ông xây dựng lên một vở kịch hiện đại chứa đựng nhiều vấn đề mới mẻ, có ý nghĩa tư tưởng và triết lí nhân sinh sâu sắc.

Vở kịch viết năm 1981 nhưng đến năm 1984 mới ra mắt công chúng, được công diễn nhiều lần trên sân khấu trong và ngoài nước. Văn bản trích trong sách giáo khoa thuộc cảnh VII và đoạn kết của vở kịch diễn tả sự đau khổ, dằn vặt và quyết định cuối cùng thật cao thượng của hồn Trương Ba.

Xung đột giữa hồn và xác là xung đột trung tâm của vở kịch. Đến cảnh VII, xung đột lên tới đỉnh điểm cần phải giải quyết. Sau mấy tháng sống nhờ trong xác hàng thịt một cách trái tự nhiên, hồn Trương Ba trở nên xa lạ với người thân và tự chán chính mình: “Không! Không! Tôi không muốn sống như thế này mãi! Tôi chán cái chỗ ở không phải của tôi này lắm rồi, chán lắm rồi!”. Tình huống kịch bắt đầu từ chi tiết này. Trong khi hồn rất muốn thoát ra khỏi thân xác kèn càng, thô lỗ của anh hàng thịt thì xác lại cứ muốn tồn tại mãi tình trạng này. Và cuộc đối thoại giữa hồn và xác diễn ra: Xác chê hồn là cao khiết nhưng vô dụng. Xác tự hào với sức mạnh đui mù của mình, tự hào đã dụ dỗ, sai khiến được hồn vào những dục vọng của mình. Lí lẽ của xác thật dễ tiện những cũng rất thực tế khiến hồn không có cơ sở biện bác. Dường như xác đã thắng. Trong cuộc đối thoại với xác, hồn ngày càng đuối lí, càng ra vẻ quát tháo, nạt nộ càng chứng tỏ sự lúng túng bất lực. Trong xác anh hàng thịt, hồn Trương Ba cứ bị tha hóa dần. Giờ đây dù không muốn, hồn Trương Ba cũng đã trở nên thô lỗ, vụng về, phũ phàng, lạnh lùng, tàn bạo chứ không còn hiền hậu, nhẹ nhàng như Trương Ba - người làm vườn ngày xưa. Dù có trốn chạy, hồn Trương Ba không thể phủ nhận sự thay đổi đó. Sự chống đối của hồn ngày càng yếu dần. Tuy mắng xác ti tiện nhưng hồn đành kêu trời vì phải đầu hàng tuyệt vọng. Đoạn đối thoại khẳng định ý nghĩa của sự thống nhất

linh hồn và thể xác, giữa bên trong và bên ngoài. Đây là một vấn đề có tính chất khái quát cao, bao trùm nhiều mặt của đời sống xã hội. Hồn Trương Ba rơi vào bi kịch bị tha hóa. Qua tình cảnh này tác giả cảnh báo: Khi con người sống chung với dung tục sẽ bị dung tục lấn át, ngự trị và tàn phá những gì tốt đẹp cao quý của con người.

Tất cả mọi người trong gia đình dù đã cố chịu đựng để thích nghi với hoàn cảnh mới nhưng ngày càng không thể chấp nhận sự thật quái gở trong nhà mình. “Cái quý giá nhất của con người là cuộc sống nhưng không phải bất cứ cách sống, kiểu sống nào. Sống mà đánh mất bản thân, sống giả dối với mọi người, với chính mình, sống như Hồn Trương Ba đang sống thì thà chết còn hơn”. Và hồn quyết định gọi mời tiên Đế Thích Xuống trần để thực hiện mong muốn của mình.

Sau cuộc đối thoại giữa hồn Trương Ba với tiên Đế Thích. Trương Ba trả lại xác cho anh hàng thịt, chấp nhận cái chết để linh hồn được trong sạch và hóa thân vào các sự vật thân thương, tồn tại vĩnh viễn bên cạnh những người thân yêu của mình. Cuộc sống lại tuần hoàn theo quy luật muôn đời.

Thông qua đoạn trích vở kịch “Hồn Trương Ba, da hàng thịt” Lưu Quang Vũ muốn gửi tới người đọc thông điệp: Được sống làm người quý giá thật, nhưng được sống đúng là mình, sống trọn vẹn những giá trị mình vốn có và theo đuổi còn giá trị hơn. Sự sống chỉ thực sự có ý nghĩa khi con người được sống tự nhiên với sự hài hòa giữa thể xác và tâm hồn. Con người phải luôn luôn biết đấu tranh với những nghịch cảnh, với chính mình, chống lại sự dung tục để hoàn thiện nhân cách và vươn tới những giá trị tinh thần cao quý.

Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 2

Lưu Quang Vũ sinh năm (1948 - 1988) là một trong những nhà viết kịch tài năng nhất của nền văn học Việt Nam, tiêu biểu cho sự nghiệp sáng tác của ông có vở kịch *Hồn Trương Ba da hàng thịt* là một trong những văn bản đặc sắc với việc khắc họa những mâu thuẫn giữa linh hồn của Trương Ba với xác của hàng thịt, phản ánh bi kịch cũng như khát vọng được hoàn thiện về nhân cách của hồn Trương Ba.

Vở kịch Hồn Trương Ba da hàng thịt xuất xứ từ một câu chuyện có trong dân gian từ lâu đời được tác giả Lưu Quang Vũ biên kịch thành một vở kịch nói hiện đại, đặt ra những vấn đề mới mẻ và có ý nghĩa về tư tưởng cũng như triết lý nhân văn một cách sâu sắc.

Vở kịch được **công** diễn tại nhiều nước trên thế giới, là một trong những vở kịch góp phần nên tên tuổi của Lưu Quang Vũ. Với nội dung của nó được tóm tắt như **sau**:

Trương Ba là một nhân vật người làm vườn nhưng có tài chơi cờ tướng, vì một sự nhầm lẫn nhỏ của Nam Tào nên Trương Ba bị chết oan. Để có thể sửa sai thì Nam Tào

cùng Đê Thích để cho Trương Ba sống lại nhưng lại nằm trong thân xác của anh hàng thịt.

Mọi rắc rối cũng từ đây mà phát sinh, Trương Ba liên tục bị làm phiền, những người thân thì sợ hãi và xa lánh, bản thân của Trương Ba cũng rất lấy làm khó chịu khi thân xác không phải là của mình

Cuối cùng thì Trương Ba cũng đã quyết định trả lại thân xác cho anh chàng hàng thịt, giải thoát cho mình và chấp nhận cái chết. Đây là đoạn trích của đoạn kết trong tác phẩm tập trung phản ánh những chủ đề tư tưởng của vở kịch.

Ở trong đoạn này, mâu thuẫn đỉnh điểm đã được tác giả thể hiện qua sự dẫn vật, cũng như những giằng xé một cách đau đớn của hồn Trương Ba. Cảnh hồn Trương Ba trong thân xác anh hàng thịt với tư thế ngồi ôm đầu chính là cảnh mở đầu cho đoạn kịch, nói ra những câu đầy bức bối:

“Không! Không! Tôi không muốn sống như thế này mãi... Tôi chán cái chỗ ở không phải của tôi này lắm rồi, chán lắm rồi! Cái thân thể kèn càng thô lỗ này, ta bắt đầu sợ mi, ta chỉ muốn rời xa mi tức khắc! Nếu cái hồn của ta có hình thù riêng để nó được tách ra khỏi cái xác này, dù chỉ một lát!”

Sau đó chính là cảnh hồn của Trương Ba được tách khỏi xác của anh hàng thịt, cũng từ đây thì cuộc đối thoại giữa hồn và xác cũng được bắt đầu.

Dưới vỏ bọc ngôn ngữ của những lời đối thoại có nhiều ý nghĩa khác nhau, tùy theo trình độ của những người xem kịch mà Lưu Quang Vũ cũng **chú** ý đến sử dụng ngôn ngữ mà phản ánh tính cách và bản chất của nhân vật.

Xác của anh hàng thịt lên tiếng với những giọng điệu hết sức mỉa mai, phủ nhận những cố gắng để giải thoát linh hồn của Trương Ba như “cái linh hồn mờ nhạt của ông Trương Ba khôn khổ kia ơi, ông không tách ra khỏi tôi được đâu”...

Hồn của Hồn Trương với thái độ vừa coi thường vừa ngạc nhiên: “mày cũng biết nói kia à? Vô lí, mày không thể biết nói”... “hoặc có thì cũng là những thứ thấp kém, mà bất cứ con thú nào cũng có được "thèm ăn, thèm **rượu** thịt”.

Lưu Quang Vũ thừa kế những tư tưởng của những truyện cổ dân gian một cách thấm nhuần, và tiếp tục khẳng định những vai trò to lớn của linh hồn và thể xác. Tuy thế nhưng tác giả đã cho người xem một cuộc tranh luận không kém phần gay go và quyết liệt giữa linh hồn của Trương Ba và xác của anh hàng thịt.

Có những khi tiếng nói của xác thịt còn lấn át cả tiếng nói của linh hồn, làm cho linh hồn bị đẩy vào ở thế bị động và lúng túng: “Nhưng tôi là cái hoàn cảnh mà ông buộc phải quy phục!... Sao ông có vẻ khinh thường tôi thế nhỉ?” hay sự phân bua lí lẽ đòi **công** bằng qua câu “Nhờ có đôi mắt của tôi, ông cảm nhận thế giới này qua những giác quan của tôi... Khi muốn hành hạ tâm hồn con người, người ta xúc phạm thể xác...”

Thương Trương Ba với bản tính hiền lành, phúc hậu đồng thời không muốn làm mất đi người bạn cờ tri kỉ mà Đê Thích vẫn cố gắng thuyết phục để Trương Ba đổi ý nhưng ông vẫn giữ nguyên: “Tôi đã chết rồi, hãy để tôi chết hẳn!”

Hành động trao trả lại thân xác cho anh hàng thịt của nhân vật Trương Ba là một hành động đúng đắn và hợp đạo lí. Điều đó có thể khẳng định: Một linh hồn dù có tốt đẹp đến đâu nhưng mà phải trú ngụ trong một thể xác của người khác thì cũng không thể nào có thể thấy thoải mái vì những mặc cảm giả dối. Có thể nói trích đoạn vở kịch hồn Trương Ba da hàng thịt đã tập trung một cách cao độ tính triết lý cũng như tư tưởng nhân văn của vở kịch đến từ dân gian này.

Tác giả đã cho người đọc và người xem thấy được một quan niệm về cách sống một cách đúng đắn hãy là chính mình, cuộc sống thực sự của một cá nhân chỉ có ý nghĩa khi **chúng** ta sống vì niềm vui và sự lạc quan, hạnh phúc của tất cả mọi người vì sự tốt đẹp cho cuộc đời.

Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 3

Lưu Quang Vũ (1948 – 1988) là con trai của nhà biên kịch Lưu Quang Thuận, quê gốc Quảng Nam, sống và làm việc trên đất Bắc. Thừa hưởng truyền thống văn chương của dòng họ, ông đã thể hiện tài năng sáng tác khá sớm. Ở tuổi hai mươi, khi đang là một chiến sĩ của binh chủng Phòng không – Không quân, Lưu Quang Vũ đã có nhiều bài thơ trữ tình được thể hệ trẻ yêu thích. Từ năm 1978 đến năm 1988, ông là biên tập

viên của tạp chí Sân khấu. Trong giai đoạn đầu tiên của thời kì đổi mới, xã hội Việt Nam có rất nhiều vấn đề nóng bỏng và bức xúc, liên quan tới quá trình phát triển của đất nước và cuộc sống của nhân dân. Vốn là người quan tâm tới thời cuộc, Lưu Quang Vũ đã quyết định chuyển hẳn sang sáng tác kịch để có điều kiện bày tỏ, thể hiện những nhận thức và quan điểm của mình **trước** công luận. Chỉ trong vòng mười năm, hơn năm mươi vở kịch với những đề tài hết sức thời sự và thiết thực của Lưu Quang Vũ đã được dàn dựng, biểu diễn trên khắp cả nước, đem lại một sức sống mới cho sân khấu Việt Nam và tạo ra những tranh luận, đánh giá sôi nổi, thậm chí có những ý kiến hoàn toàn trái ngược nhau. Người ta gọi đó là "hiện tượng Lưu Quang Vũ" vì hiện tượng này có thể nói là chưa từng xảy ra trong lịch sử sân khấu Việt Nam. Những vở kịch như: Lời nói dối cuối cùng, Nàng Xi-ta, Nếu anh không đốt lửa, Khoảng khắc và vô tận, Bệnh sĩ, Tôi và **Chúng** ta... đã khẳng định tài năng xuất sắc và nhiệt tình cháy bỏng cộng với tình yêu thương con người, cuộc đời và trách nhiệm **công** dân rất cao của Lưu Quang Vũ. Ông mất đột ngột trong một tai nạn giao thông năm 1988. Năm 2000, ông được Nhà nước truy tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và văn học nghệ thuật.

Vở kịch Hồn Trương Ba, da hàng thịt vốn là một câu chuyện dân gian có từ lâu đời đã được tác giả Lưu Quang Vũ xây dựng thành một vở kịch nói hiện đại, đặt ra nhiều vấn đề mới mẻ có ý nghĩa tư tưởng và triết lí nhân văn sâu sắc. Vở kịch được **công** diễn nhiều lần trong và ngoài nước, được dư luận đánh giá là một trong những vở kịch làm nên tên tuổi Lưu Quang Vũ. Nội dung vở kịch tóm tắt như **sau**; Trương Ba là một người làm vườn có tài chơi cờ tướng. Vì sự nhầm lẫn của Nam Tào (vị quan trên Thiên đình trông coi về việc sinh tử của con người dưới trần gian) nên Trương Ba chết oan. Để sửa sai Nam Tào cùng Đế Thích (tiên cờ) làm cho Trương Ba sống lại trong thân xác anh hàng thịt. Mọi chuyện rắc rối xảy ra từ đây. Trương Ba bị làm phiền liên tục, bị người thân sợ hãi, xa lánh. Bản thân Trương Ba cũng, rất "khó chịu vì phải sống trong thân xác không phải của mình". Cuối cùng ông đã quyết định trả lại thân xác cho anh hàng thịt và chấp nhận cái chết thực sự để giải thoát cho mình. Đoạn trích là đoạn kết, tập trung phản ánh tư tưởng chủ đề của vở kịch: Bi kịch của con người khi bị đặt vào nghịch cảnh phải sống nhờ, sống tạm và trái tự nhiên khiến tâm hồn nhân hậu bị tha hóa **trước** sự lấn át của thể xác phàm tục, thô lỗ. Vẻ đẹp tâm hồn của người lao động trong cuộc đấu tranh chống lại sự giả tạo và dung tục, bảo vệ quyền được sống đích thực và khát vọng hoàn thiện nhân cách.

Ở đoạn này, điểm đỉnh của mâu thuẫn kịch đã được tác giả thể hiện qua sự dẫn vật, giằng xé đau đớn của hồn Trương Ba. Mở đầu là cảnh hồn Trương Ba trong thân xác anh hàng thịt ngồi ôm đầu một hồi lâu rồi đứng vụt dậy, nói những câu đầy bức bối, bức xúc: Không! Không! Tôi không muốn sống như thế này mãi!... Tôi chán cái chỗ ở không phải của tôi này lắm rồi, chán lắm rồi! Cái thân thể kèn càng thô lỗ này, ta bắt đầu sợ mi, ta chỉ muốn rời xa mi tức khắc! Nếu cái hồn của ta có hình thù riêng để nó được tách ra khỏi cái xác này, dù chỉ một lát!

Tiếp **sau** đó, hồn Trương Ba tách khỏi thân xác anh hàng thịt và cuộc đối thoại giữa hồn Và xác bắt đầu. Dưới lớp vỏ ngôn ngữ của những lời đối thoại là nhiều tầng nghĩa khác nhau, tùy thuộc vào trình độ của người xem kịch. Lưu Quang Vũ rất **chú ý** đến việc dùng ngôn ngữ để phản ánh tính cách và bản chất nhân vật. Xác hàng thịt lên tiếng với giọng điệu mỉa mai, chế giễu và phủ nhận những cố gắng giải thoát của hồn Trương Ba: Vợ kịch, cái linh hồn mờ nhạt của ông Trương Ba khốn khổ kia ơi, ông không tách ra khỏi tôi được đâu, dù tôi chỉ là thân xác... Hồn Trương Ba đáp lại với thái độ vừa ngạc nhiên vừa coi thường, mày cũng biết nói kia à? Vô lí, mày không thể biết nói. Mày không có tiếng nói mà chỉ là xác thịt âm u đui mù... Hoặc nếu có, thì chỉ là những thứ thấp kém, mà bất cứ con thú nào cũng có được: thêm ăn ngon, thêm **ruợu** thịt.

Lưu Quang Vũ kế thừa tư tưởng của truyện cổ dân gian, tiếp tục khẳng định vai trò quan trọng của linh hồn so với thể xác. Thế nhưng tác giả đã để cho cuộc tranh luận giữa hồn Trương Ba và xác hàng thịt không kém phần gay go, quyết liệt. Có những lúc tiếng nói của xác thịt dường như lấn át cả tiếng nói của linh hồn, đẩy linh hồn vào thế lúng túng, bị động: Nhưng tôi là cái hoàn cảnh mà ông buộc phải quy phục!... Sao ông có vẻ khinh thường tôi thế nhỉ? Tôi cũng đáng được quý trọng chứ. Tôi là cái bình để chứa đựng linh hồn. Nhờ tôi mà ông có thể làm lung, cuộc xói. Ông nhìn mảnh đất cây cối, những người thân... Nhờ có đôi mắt của tôi, ông cảm nhận thế giới này qua những giác quan của tôi... Khi muốn hành hạ tâm hồn con người, người ta xúc phạm thể xác... Những vị lắm chữ nhiều sách như các ông hay vịn vào cơ tâm hồn là quý, khuyên con người ta sống vì phần hồn để rồi bỏ bê cho thân xác họ mãi khổ sở, nhếch nhác... Mỗi bữa tôi đòi ăn tám, chín bát cơm, tôi thêm ăn thịt, hỏi có gì là tội lỗi nào? Lỗi là ở chỗ không có đủ tám, chín bát cơm cho tôi ăn chứ... Tôi thông cảm với những "trò chơi tâm hồn của ông". Nghĩa là: Những lúc một mình một bóng, ông cứ việc nghĩ rằng ông có một tâm hồn bên trong cao khiết, chẳng qua vì hoàn cảnh, vì để sống mà ông phải nhân nhượng tôi. Làm xong điều xấu gì ông cứ việc đổ tội cho tôi, để ông được thanh thản. Tôi biết: Cần phải để cho tính tự ái của ông được ve vuốt. Tâm hồn là thứ lắm sĩ diện, Hà hà, miễn là... ông vẫn làm đủ mọi việc để thỏa mãn những thèm khát của tôi. Hồn Trương Ba tuy vẫn khăng khăng phủ nhận lí lẽ của xác hàng thịt: Lí lẽ của anh thật ti tiện, nhưng rõ ràng là đã lâm vào tình thế tuyệt vọng và chỉ biết than: Trời!

Cả gia đình Trương Ba cũng bị cuốn vào bi kịch bởi những điều lộn xộn, treo ngoe do hòn một đấng xác một nẻo gây ra. Vợ Trương Ba thì trách móc chồng: ông bây còn biết đến ai nữa! Cu Tị ốm thập tử nhất sinh, từ đêm qua tới giờ bắt đầu mê man, mẹ nó khóc đỏ con mắt. Khổ! Thằng bé ngoan là thế! Cái Gái thương bạn, ngơ ngẩn cả người... Không hiểu thằng bé có qua khỏi được không, khéo mà... Cái thân tôi thì sao trời lại không bắt đi cho rảnh! Bà muốn bỏ nhà mà đi. Bà nói như khóc: Tôi nói thật đấy... ông Trương Ba ạ, tôi đã nghĩ kỹ: Có thể tôi phải đi.. Đi cấy thuê làm mướn ở đâu cũng được... đi biệt. Để ông được thanh thoi... với **cô** vợ người hàng thịt.. Còn hơn là thế này... Tôi biết, ông vẫn là người hết lòng thương yêu vợ con... Chỉ tại bây giờ... ông đâu còn là ông, đâu còn là ông Trương Ba làm vườn ngày xưa...

Cái Gái, đứa cháu nội yêu quý của Trương Ba cũng tỏ thái độ gay gắt: Tôi không phải là cháu của ông! Ông nội tôi chết rồi. Nếu ông nội tôi hiện về được, hồn ông nội tôi sẽ bóp cổ ông! Ông dám nhận là ông nội, dám đụng vào cây cối trong vườn của ông nội tôi. Khi hồn Trương Ba cố gắng thanh minh:... sáng nào ông cũng ra cuộc xới chăm **chút** cây cối ngoài vườn, cháu không thấy sao: Chỉ có ông nội cháu mới biết quý cây như thế... thì cái Gái lại càng gào lên căm giận: Quý cây! Hừ, tôi phải rình lúc này, cả nhà đi vắng hết để đến nói với ông: Từ nay ông không được động vào cây cối trong vườn ông tôi nữa! Ông mà quý cây à? Sáng qua, tôi để ý lúc ông chiết cây cam, bàn tay giết lợn của ông làm gãy tiết cái chồi non chân ông to bè như cái xéng, giẫm lên nát cả cây sâm quý mới ươm! Ông nội tôi đòi nào thô lỗ phũ phàng như vậy?

Chị con dâu của Trương Ba là người hiểu ông, thương ông nhất. Lúc đầu, chị chấp nhận tình cảnh trớ trêu của cha chồng vì thân xác tuy là của anh hàng thịt thô kệch nhưng tâm hồn ông vẫn thuần hậu như xưa. Chị nói: Thầy vẫn dạy **chúng** con: Cái bên ngoài có quan trọng gì, chỉ có tấm lòng yêu thương và trí tuệ cao sáng của con người ta là đáng kể. Nhưng đến lúc này, chị cũng thấy vừa thương vừa sợ. Chị đau đớn, day dứt khi phải thật tình bộc bạch suy nghĩ của mình với cha chồng: ...thầy ơi, con sợ lắm, bởi con cảm thấy, đau đớn thấy... mỗi ngày thầy một khác dần, mất mát dần, tất cả cứ như

lệch lạc, nhòa mờ dần đi, đến nỗi có lúc chính con cũng không nhận ra thầy nữa... Con càng thương thầy, nhưng thầy ơi, làm sao, làm sao giờ được thầy ở lại, hiền hậu, vui vẻ, tốt lành như thầy của **chúng** con xưa kia? Làm thế nào, thầy ơi! Chị con dâu đã nhận xét rất đúng, rất đầy đủ về tình cảnh nan giải của Trương Ba lúc này.

Lời nói của chị con dâu chứa đựng sự thực phũ phàng có tác dụng thức tỉnh hồn Trương Ba, thúc đẩy ông tới một sự lựa chọn một hành động đau xót nhưng quyết liệt. Đoạn độc thoại thể hiện sự dằn vặt khổ sở của hồn Trương Ba khi phải đối diện với chính mình, khi tự đặt ra và trả lời những câu hỏi của lương tâm: Mày đã thắng thế rồi đấy, cái thân xác không phải của ta ả, mày đã tìm đủ mọi cách để lấn át ta... Nhưng lẽ nào ta lại chịu thua mày, khuất phục mày và tự đánh mất mình? "Chẳng còn cách nào khác". Mày nói như thế hả? Nhưng có thật ta không còn cách nào khác? Không cần cái đời sống do mày mang đến. Không cần!

Để củng cố thêm quyết tâm, Trương Ba thấp nhang cầu khẩn sự giúp đỡ của vị tiên cờ Đế Thích và thổ lộ nỗi khổ tâm của mình: Ông Đế Thích ả! Tôi không thể tiếp tục mang thân xác anh hàng thịt được nữa, không thể được. Không thể bên trong một đằng, bên ngoài một nẻo được. Tôi muốn được là tôi toàn vẹn. Thế nhưng những lời giải thích của Đế Thích lại làm cho Trương Ba một phen bàng hoàng: Thế ông ngỡ tất cả mọi người đều được là mình toàn vẹn cả ư? Ngay cả tôi đây. Ở bên ngoài, tôi đâu có được sống theo những điều tôi nghĩ bên trong. Mà cả Ngọc Hoàng nữa, chính người lắm khi cũng phải khuôn ép mình cho xứng với danh vị Ngọc Hoàng. Dưới đất trên trời đều thế cả nữa là ông. Ông đã bị gạch tên khỏi sổ Nam Tào, thân thể thật của ông đã tan rữa trong bùn đất, còn **chút** hình thù nào của ông đâu!

Bàng hoàng nhưng Trương Ba vẫn như đang đắm mình trong dòng suy nghĩ, dằn vặt, thoáng **chút** trách móc: Sống nhờ vào đồ đạc, của cải người khác, đã là chuyện không nên, đằng này đến cái thân tôi cũng phải sống nhờ anh hàng thịt ông chỉ nghĩ đơn giản là cho tôi sống, nhưng sống như thế nào thì ông chẳng cần biết.

Sự giằng xé trong tâm trạng Trương Ba được tác giả vẽ kịch thể hiện tự nhiên, sinh động và chân thật. Muốn thoát khỏi tình huống khó xử và khó chịu như thế này, Trương Ba chỉ còn một cách là chấp nhận cái chết vĩnh viễn. Ông muốn Đế Thích trả lại thân xác cho anh hàng thịt để phân hồn sẽ sống hòa thuận với thân xác anh ta, để vợ anh ta không còn phải sống trong cảnh góa chồng thật đáng thương. Trong khi, Đế Thích đang phân vân hỏi nếu làm như vậy thì hồn Trương Ba sẽ trú ở đâu, Trương Ba đã trả lời dứt khoát: Ở đâu cũng được chứ không ở đây nữa. Nếu ông không giúp, tôi sẽ... tôi sẽ... nhảy xuống sông hay đâm một nhát dao vào cổ, lúc đó thì hồn tôi chẳng còn, xác anh hàng thịt cũng mất. Mâu thuẫn kịch được đẩy lên cao hơn với chi tiết cu Tị con chị Lua hàng xóm sắp chết. Cu Tị là bạn thân của cái Gái cháu nội ông Trương Ba. Đế Thích nhân cơ hội này đề nghị Trương Ba nhập hồn vấp xác cu Tị. Trương Ba suy nghĩ rất nhanh, hình dung rất nhanh về hậu quả của sự việc đó để rồi từ chối, bởi những rắc rối mà ông đang phải chịu đựng đã khiến ông vô cùng khổ sở, khổ sở hơn là chết.

Thương Trương Ba con người hiền lành, đôn hậu và không muốn mất người bạn cõ tri âm tri kỉ nên Đế Thích vẫn cố gắng thuyết phục, nhưng Trương Ba khẳng khái không đổi ý: Tôi đã nghĩ kĩ. Tôi không nhập vào hình thù ai nữa! Tôi đã chết rồi, hãy để tôi chết hẳn! Hành động trả lại thân xác cho anh hàng thịt của Trương Ba là hành động đúng đắn, dũng cảm và hợp đạo lí. Điều đó khẳng định rằng: Một linh hồn dù tốt đẹp đến đâu nhưng phải trú ngụ trong một thể xác khác thì cũng không thể nào thấy thoải mái vì mặc cảm giả dối. Sống như thế thì không phải là sống theo đúng ý nghĩa của từ này mà chỉ là sự tồn tại đơn thuần mà thôi. Trương Ba chết nhưng tâm hồn tốt đẹp của ông sẽ sống mãi trong tình yêu mến và nỗi tiếc nhớ của gia đình, bạn bè; làng xóm. Chết nhưng lại là vẫn sống.

Đoạn trích *Hồn Trương Ba da hàng thịt* tập trung cao độ tính chất triết lí và tư tưởng nhân văn của vở kịch có nguồn gốc dân gian này. Lưu Quang Vũ đã đưa vào vở kịch quan niệm đúng đắn về cách sống: **Trước** hết, mình hãy là mình. Cuộc sống của cá nhân chỉ thực sự. Có ý nghĩa khi biết sống vì niềm vui và hạnh phúc của mọi người vì sự tốt đẹp của cuộc đời. Tư tưởng triết lí về con người của Lưu Quang Vũ vừa biện chứng vừa lạc quan, cao thượng. Tất cả những điều đó được thể hiện bằng tài năng sáng tạo hiếm có của tác giả khiến vở kịch có sức cuốn hút lạ thường đối với khán giả. Lưu Quang Vũ xứng đáng là nhà biên kịch xuất sắc của sân khấu Việt Nam hiện đại

Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 4

Những năm tháng trên ghế nhà trường được tiếp xúc với nền văn học nước nhà bằng nhiều thể loại phong phú luôn là những kí ức, dấu ấn khó phai nhất trong tâm hồn mỗi người. Em không làm sao quên được những vần thơ mặn nồng thiết tha và đầy xúc cảm của Hàn Mặc Tử, Chế Lan Viên hay những câu thơ chạm đáy hồn nhân thế trong Truyện Kiều của Nguyễn Du.

Em cũng không thể nào không nhớ bát cháo hành đầy tình người của Thị Nở trong những trang văn của Nam Cao hay nỗi xót xa, đắng cay cho số phận người con gái tài năng nhưng số phận không may mắn của nàng Mị trong “Vợ chồng A Phủ” của Tô Hoài. Và đến với kịch Việt Nam, Lưu Quang Vũ đã khiến em cũng không khỏi trở **trước** những tấn bi kịch của cuộc đời con người qua vở kịch: "Hồn Trương Ba, da hàng thịt".

Trương Ba vốn là một người hiền lành, nổi tiếng với tài chơi cờ. Ông cũng rất chăm chỉ làm ăn, lại làm vườn rất giỏi và có một cuộc sống hạnh phúc bên gia đình của mình. Nhưng trớ trêu thay, vì sự tặc trách của Nam Tào trên thiên đình mà Trương Ba buộc phải chết, để sửa chữa lỗi lầm của mình họ đã hồn Trương Ba nhập vào xác anh hàng thịt để tồn tại. Song, dường như tấn bi kịch lớn lại bắt đầu từ đây. Dù Trương Ba vốn là người có tâm hồn trong sạch, thủy chung, nhân hậu nhưng khi nhập vào xác anh hàng thịt lại khiến Trương Ba vô cùng bức bối và chịu sự chi phối rất nhiều từ cái xác thô kệch ấy.

Cuộc sống "bên trong một đấng bên ngoài một nẻo" khiến cho Trương Ba chẳng dễ dàng gì để đối mặt với mọi người, sống cuộc sống bình thường như khi **trước**. Trong xác hàng thịt, Trương Ba làm mọi việc rất vụng về, khó khăn, thậm chí có phần thô lỗ, hung bạo, ngày càng trở nên xấu xa hơn. Trương Ba đang bị xác anh hàng thịt điều khiển, không kiềm chế, điều chỉnh được những cảm xúc của chính mình nữa.

Trương Ba vô cùng bức tức, giận dữ khi không thể nào thoát được khỏi cái thân xác tòi tệ kia, dù đưa ra mọi lý lẽ nhưng anh hàng thịt chỉ cười nhạo hả hê coi đó là sự hiển nhiên và đưa ra những lí do vô cùng ti tiện, ngông cuồng. Hơn ai hết, lúc này đây, Trương Ba hiểu được sự đau đớn tột cùng và bi kịch của cuộc đời mình.

Khi nói chuyện với những người thân yêu trong gia đình, ông càng thấm thía hơn những cảm nhận của họ, Trương Ba hiểu được rằng họ cũng có những cảm xúc riêng, khó khăn riêng. Một người vợ vốn bên cạnh ông bao năm luôn bao dung, nhân hậu vậy mà dường cũng không thể chịu đựng, chấp nhận được nữa. Đứa con dâu bấy lâu luôn yêu thương ba cũng bày tỏ những nỗi xót xa mà **cô** có thể hiểu cho cuộc sống của ông, nhưng rồi cũng phải ghen ngào bày tỏ: "Thầy bảo con cái bên ngoài là không đáng kể...đến nỗi có lúc chính con cũng không nhận ra thầy nữa".

Đứa cháu gái khi xưa vốn hết mực kính trọng người ông yêu quý của mình giờ cũng hoảng sợ, hất hủi **trước** bộ dạng này của ông. Trong trí nhớ ngây thơ của đứa bé ấy là một người ông hiền hậu, khéo léo chứ không phải là một kẻ to béo, hậu đậu, thô lỗ kia.

Em đã thẳng thắn từ chối, không chấp nhận một ai khác ngoài ông nội trong tiềm thức của nó: "Tôi không phải là cháu ông...ông nội tôi chết rồi". Càng nghĩ, càng đau khổ. Càng sống, càng xót xa. Dường như nỗi chán chường đến tận cùng cái thể xác không phải là mình, không là của mình đã khiến ông phải thốt lên rằng: "Không cần đến cái đời sống do mày mang lại. Không cần" bằng một sự dứt khoát vô cùng mãnh liệt **trước** cái xác anh hàng thịt.

Cuối cùng, để giải thoát cho chính mình, ông đã tìm đến Đé Thích. Ông thể hiện sự phản kháng của mình với cái thân xác xấu xa kia với thần Đé: "Không thể bên trong một đấng, bên ngoài một nẻo được. Tôi muốn được là tôi toàn vẹn". Mặc cho vị thần kia có giải thích rằng cuộc sống không có gì là hoàn hảo cả, nên chấp nhận sự không toàn vẹn của bản thân mình, Trương Ba vẫn một mực khẳng định: "Sống nhờ vào đồ đạc, của cải của người khác... nhưng sống thế nào thì ông chẳng cần biết".

Câu nói của Trương Ba khiến Đé Thích thấy vô cùng kì lạ bởi trong đầu ông luôn tồn tại ý nghĩa sẽ không bao giờ có điều gì toàn vẹn cả trong cuộc sống này, kể cả chốn trần gian hay nơi thiên đình. Khi thoả hiệp cho Trương Ba nhập vào xác cụ Tị ông vẫn kiên quyết từ chối. Hơn ai hết, có lẽ giờ đây ông hiểu được rằng, không thể nào có một cuộc sống ý nghĩa thực sự nếu sống nhờ thân xác của kẻ khác. Chấp nhận cái chết không

phải là điều dễ dàng nhưng sống mà không được là mình thì càng khó khăn hơn gấp bội.

Cuộc đấu tranh giữa hồn Trương Ba và da hàng thịt là cuộc đấu tranh giữa phần "con" và phần "người" trong một bản thể. Con người để có thể tồn tại đích thực với những giá trị sống bền vững và cao đẹp nhất khi và chỉ khi có sự hoà hợp giữa linh hồn và thể xác. Không thể có một tâm hồn thanh cao sống nhờ vào thân xác của một kẻ thô tục, dối trá. Vì vậy, Trương Ba lựa chọn cái chết để được sống là mình toàn vẹn, để bảo vệ cho tâm hồn đẹp đẽ của mình **trước** những sự tha hoá, dục tặc, thô bạo,.. để vươn tới những vẻ đẹp tinh thần là lựa chọn hợp lí cho thấy được tinh thần đấu tranh của những con người lao động lương thiện và phẩm chất cao quý.

Vở kịch “Hồn Trương Ba, da hàng thịt” đã để lại cho **chúng** ta những bài học nhận thức đầy suy ngẫm mà vô cùng giá trị. Đó là sự tổng hoà giữa vật chất và tinh thần trong đời sống con người, cần phải dùng hoà để phát triển. Đừng bao giờ chạy theo những ham muốn vật chất tầm thường mà khiến bản thân trở nên mất giá trị và cũng đừng bao giờ vì coi trọng đến tinh thần mà bỏ bê đời sống vật chất, phải biết thích nghi với hoàn cảnh và giữ cho bản thân không bị hoàn cảnh chi phối.

Đó còn là triết lý sống về hiện tượng sống nhờ, sống gửi vào kẻ khác, phê phán những kẻ giả tạo, giỏi xu nịnh để tiến thân mà không sống đúng với năng lực, khả năng của mình. Vì mưu cầu danh lợi mà bán rẻ lương tâm.

Bằng tài năng của mình, Lưu Quang Vũ đã xây dựng một vở kịch vô cùng thành **công** trên nhiều phương diện. Nghệ thuật ngôn từ giản dị, ngôn ngữ đối thoại khắc hoạ rõ tính cách của từng nhân vật, xung đột kịch hấp dẫn và gây cân. Nội dung vô cùng sâu sắc, chứa tầng sâu giá trị triết lý, bởi vậy mà tác phẩm sống mãi với đời sống văn học, văn hoá của **dân tộc** qua bao năm tháng.

Bài văn mẫu: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt - Số 5

Lưu Quang Vũ là một tài năng đa dạng nhưng kịch là phần đóng góp đặc sắc nhất. ông được coi là một hiện tượng đặc biệt của sân khấu, một trong những nhà soạn kịch tài năng nhất của văn học Việt Nam hiện đại. “Hồn Trương Ba da hàng thịt” là một trong những vở kịch đặc sắc nhất của Lưu Quang Vũ. Từ cốt truyện dân gian ông xây dựng lên một vở kịch hiện đại chứa đựng nhiều vấn đề mới mẻ, có ý nghĩa tư tưởng và triết lí nhân sinh sâu sắc.

Vở kịch viết năm 1981 nhưng đến năm 1984 mới ra mắt **công chúng**, được **công diễn** nhiều lần trên sân khấu trong và ngoài nước. Văn bản trích trong SGK thuộc cảnh VII và đoạn kết của vở kịch diễn tả sự đau khổ, dằn vặt và quyết định cuối cùng thật cao thượng của hồn Trương Ba.

Xung đột giữa hồn và xác là xung đột trung tâm của vở kịch. Đến cảnh VII, xung đột lên tới đỉnh điểm cần phải giải quyết. Sau mấy tháng sống nhờ trong xác hàng thịt một cách trái tự nhiên, hồn Trương Ba trở nên xa lạ với người thân và tự chán chính mình: “Không! Không! Tôi không muốn sống như thế này mãi! Tôi chán cái chỗ ở không phải của tôi này lắm rồi, chán lắm rồi!”. Tình huống kịch bắt đầu từ chi tiết này.

Trong khi hồn rất muốn thoát ra khỏi thân xác kèn càng, thô lỗ của anh hàng thịt thì xác lại cứ muốn tồn tại mãi tình trạng này. Và cuộc đối thoại giữa hồn và xác diễn ra: Xác chê hồn là cao khiết nhưng vô dụng. Xác tự hào với sức mạnh đui mù của mình, tự hào đã dụ dỗ, sai khiến được hồn vào những dục vọng của mình. Lí lẽ của xác thật đê tiện những cũng rất thực tế khiến hồn không có cơ sở biện bác.

Dường như xác đã thắng. Trong cuộc đối thoại với xác, hồn ngày càng đuối lí, càng ra vẻ quát tháo, nạt nộ càng chứng tỏ sự lúng túng bất lực. Trong xác anh hàng thịt, hồn Trương Ba cứ bị tha hóa dần. giờ đây dù không muốn, hồn Trương Ba cũng đã trở nên thô lỗ, vụng về, phũ phàng, lạnh lùng, tàn bạo chứ không còn hiền hậu, nhẹ nhàng như Trương Ba- người làm vườn ngày xưa. Dù có trốn chạy, hồn Trương Ba không thể phủ nhận sự thay đổi đó. Sự chống đối của hồn ngày càng yếu dần.

Tuy mắng xác ti tiện nhưng hồn đành kêu trời vì phải đầu hàng tuyệt vọng. Đoạn đối thoại khẳng định ý nghĩa của sự thống nhất linh hồn và thể xác, giữa bên trong và bên ngoài. Đây là một vấn đề có tính chất khái quát cao, bao trùm nhiều mặt của đời sống xã hội. Hồn Trương Ba rơi vào bị kịch bị tha hóa, Qua tình cảnh này tác giả cảnh báo: Khi con người sống chung với dung tục sẽ bị dung tục lấn át, ngự trị và tàn phá những gì tốt đẹp cao quý của con người.

Tất cả mọi người trong gia đình dù đã cố chịu đựng để thích nghi với hoàn cảnh mới nhưng ngày càng không thể chấp nhận sự thật quái gở trong nhà mình. “Cái quý giá nhất của con người là cuộc sống nhưng không phải bất cứ cách sống, kiểu sống nào. Sống mà đánh mất bản thân, sống giả dối với mọi người, với chính mình, sống như Hồn Trương Ba đang sống thì thà chết còn hơn”.

Và hồn quyết định gọi mời tiên Đế Thích Xuống trần để thực hiện mong muốn của mình. Sau cuộc đối thoại giữa hồn Trương Ba với tiên Đế Thích. Trương Ba trả lại xác cho anh hàng thịt, chấp nhận cái chết để linh hồn được trong sạch và hóa thân vào các sự vật thân thương, tồn tại vĩnh viễn bên cạnh những người thân yêu của mình. Cuộc sống lại tuần hoàn theo quy luật muôn đời.

Thông qua đoạn trích vở kịch “Hồn Trương Ba, da hàng thịt” Lưu Quang Vũ muốn gửi tới người đọc thông điệp: Được sống làm người quý giá thật, nhưng được sống đúng là mình, sống trọn vẹn những giá trị mình vốn có và theo đuổi còn giá trị hơn. Sự sống chỉ thực sự có ý nghĩa khi con người được sống tự nhiên với sự hài hòa giữa thể xác và tâm hồn. Con người phải luôn luôn biết đấu tranh với những nghịch cảnh, với chính

mình, chống lại sự dung tục để hoàn thiện nhân cách và vươn tới những giá trị tinh thần cao quý.

Dàn ý: Phân tích Hồn Trương Ba, da hàng thịt

A/ Dàn ý chi tiết

1. PHÂN TÍCH ĐỀ

- Yêu cầu của đề bài: phân tích nội dung vở kịch *Hồn Trương Ba da hàng thịt*.
- Phạm vi tư liệu, dẫn chứng : từ ngữ, chi tiết tiêu biểu trong vở kịch *Hồn Trương Ba da hàng thịt* của Lưu Quang Vũ.
- Phương pháp lập luận chính : phân tích.

2. HỆ THỐNG LUẬN ĐIỂM

- **Luận điểm 1:** Cuộc đối thoại giữa hồn Trương Ba và xác anh hàng thịt
- **Luận điểm 2:** Cuộc đối thoại giữa hồn Trương Ba và những người thân trong gia đình
- **Luận điểm 3:** Cuộc đối thoại giữa Trương Ba với Đế Thích và quyết định cuối cùng của hồn Trương Ba

3. LẬP DÀN Ý CHI TIẾT

a) Mở bài:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm:

+ Lưu Quang Vũ (1948 – 1988), ông sinh ra ở Phú Thọ, là con trai của nhà viết kịch Lưu Quang Thuận. Ông là một con người tài năng đa dạng nhưng gặp nhiều bất hạnh. Ông đã mất trong một vụ tai nạn giao thông khi sự nghiệp đang nở rộ.

+ “*Hồn Trương Ba, da hàng thịt*” là một trong tác phẩm xuất sắc nhất của ông và đã đưa tên tuổi của ông nổi tiếng hơn nữa.

b) Thân bài: Phân tích vở kịch *Hồn Trương Ba, da hàng thịt*

* Cuộc đối thoại giữa hồn Trương Ba và xác anh hàng thịt

- Hồn Trương Ba:

+ Cho rằng mình vẫn có một đời sống nguyên vẹn, trong sạch, thẳng thắn.

+ Xem xác chỉ là cái vỏ bên ngoài, âm u, đui mù, không có ý nghĩa gì hết, không có tư tưởng, không có cảm xúc, nếu có thì chỉ là những thứ thấp kém. Hồn Trương Ba phủ nhận vai trò của xác anh hàng thịt.

+ Thái độ: từ chối quả quyết, mạnh mẽ sang áp úng, bịt tai lại, tuyệt vọng.

- Xác anh hàng thịt:

+ Cho rằng hồn Trương Ba không thể tách khỏi xác anh hàng thịt, mọi việc làm, hành động của hồn Trương Ba đều chịu sự chi phối của xác anh hàng thịt.

+ Thái độ: từ giấu cột sang quả quyết, mạnh mẽ, lấn át và cuối cùng thẳng thắn.

- Kết quả: phần thắng thuộc về xác anh hàng thịt.

=> Cuộc đấu tranh giữa phần con và phần người, giữa đạo **đức** và tội lỗi, giữa khát vọng và dục vọng.

* Cuộc đối thoại giữa hồn Trương Ba và những người thân trong gia đình

- Hồn Trương Ba: cho rằng mình vẫn có một đời sống riêng, nguyên vẹn, trong sạch và thẳng thắn.

- Những người thân trong gia đình:

+ Vợ Trương Ba: đau đớn, khóc lóc, nhận ra Trương Ba không còn là Trương Ba của ngày xưa, “ông đâu còn là ông”.

+ Cháu gái: giận dữ, quyết liệt, phản đối nhất mực, cho rằng ông mình đã chết mà thay vào đó là một Trương Ba vô cùng vụng về, thô lỗ, phũ phàng.

+ Con dâu: cảm thông, chia sẻ và yêu thương với ông nhưng vẫn thấy không còn nhận ra Trương Ba của **trước** đây nữa.

-> Mỗi người trong gia đình ở một vị trí, một thái độ khác nhau nhưng đều có điểm chung là thấy Trương Ba đã thay đổi, không còn nguyên vẹn, trong sạch, thẳng thắn.

- Kết quả: Trương Ba vỡ lẽ, nhận ra sự thay đổi của bản thân và sự lấn át của phần xác đối với phần hồn trong ông.

=> Mâu thuẫn kịch lên đến đỉnh điểm.

*** Cuộc đối thoại giữa Trương Ba với Đế Thích, quyết định cuối cùng của hồn Trương Ba**

- Sự giác ngộ về ý thức:

+ Con người sống cần có sự hài hòa giữa thể xác và tâm hồn, cần được sống là chính mình và cần phải sống có ý nghĩa.

+ Không được bên trong một đảng, bên ngoài một nẻo đường: “Tôi muốn được là tôi toàn vẹn”.

+ “Ông chỉ nghĩ đơn giản là cho tôi sống nhưng sống như thế nào thì ông chẳng cần biết”.

+ “Không thể sống với bất cứ giá nào được. Có những cái giá quá đắt, không thể trả được tâm hồn tôi lại trở lại thanh thản, trong sáng như xưa”.

- Hành động mang tính bước ngoặt của Trương Ba:

+ Trả lại xác cho anh hàng thịt còn Trương Ba sẽ chết.

+ Phép thử của Đế Thích (Trương Ba nhập vào xác cu Tị): Trương Ba đã để cho cu Tị sống còn mình thì chết.

=> Một quyết định đầy khó khăn nhưng hết sức đúng đắn.

=> Đoạn kết có ý nghĩa rất to lớn nó có tác dụng thúc đẩy ý chí nhận thức của con người về cách sống để tránh làm cho tâm hồn của mình bị tổn thương, không hoán đổi thân xác và sống nhờ vào thân xác của người khác. Được sống làm người quý giá thật nhưng được sống đúng mình, sống trọn vẹn những giá trị mình vốn có và theo đuổi còn quý giá hơn.

*** Đặc sắc nghệ thuật:**

- Sáng tạo cốt truyện dân gian.

- Nghệ thuật tạo tình huống, tạo xung đột kịch

- Nghệ thuật diễn tả hành động nhân vật, dựng lời thoại

- Đối thoại kịch đậm chất triết lí, giàu kịch tính

- Độc thoại nội tâm

c) Kết bài

- Khái quát lại giá trị nội dung và nghệ thuật của vở kịch
- Nêu cảm nhận hoặc ý kiến của mình về tác phẩm.

B/ Sơ đồ tư duy

